

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Programul Operațional Capital Uman 2014 - 2020

Axa prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți

Obiectivul tematic 3.7: Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană

Titlu proiect: "PROmotorii Firmei Tale (PROFIT) – pentru regiunea Centru"

POCU/82/3.7/104254

Activitatea 6.

Susținerea antreprenoriatului în regiunea de implementare a proiectului

6.3. Studiu de analiză în domeniul antreprenoriatului, bune practici și măsuri de susținere

POWER POINT

SEMINARUL "PRIMII PAȘI ÎN ANTREPRENORIAS"

Autor:

HURLOIU LĂCRĂMIOARA RODICA

Expert bune practici în antreprenoriat

August, 2018

FORMELE ȘI TIPOLOGIA ANTREPRENORIATULUI

Finanțat cu fonduri din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman

FORMELE ȘI TIPOLOGIA ANTREPRENORIATULUI

Cele mai frecvente forme de antreprenoriat sau muncă pe cont propriu sunt: formele de activitate comercială cu licență sau formă companiilor comerciale. Principala diferență între cele două forme este că un comerciant (persoană fizică) face afaceri pe cont propriu și are nevoie de autorizație comercială, în timp ce o companie (persoană juridică) face afaceri în contul companiei, adică pentru patronul/ patronii săi. În acest caz va fi nevoie de autorizația comercială a fondatorului/ fondatorilor și de un contract legal încheiat de aceștia.

ACTIVITĂȚI CU AUTORIZAȚIE COMERCIALĂ

O activitate cu autorizație comercială este cea mai simplă modalitate de a începe o afacere.

Trebuie solicitată o autorizație comercială care să confere dreptul de a face afaceri într-un anumit domeniu.

EXISTĂ DIFERITE CERINȚE PENTRU FIECARE TIP DE ACTIVITATE COMERCIALĂ (TOATE NECESITĂ PROBITATE):

- a. Comerț liber - nu este necesară o calificare specifică, ci numai un extras de cazier judiciar (aceste activități includ, de exemplu, activitatea obișnuită de vânzare sau activități intermediare diverse).
- b. Activități meșteșugărești: este necesară ucenicia sau alte cursuri specifice de învățământ și pregătire profesională sau 6 ani de experiență în activitățile sau ocupațiile respective (exemplu: tâmplăria, fierăria, activitățile mecanice, zidăria, tinichigieria, serviciile cosmetice).

EXISTĂ DIFERITE CERINȚE PENTRU FIECARE TIP DE ACTIVITATE COMERCIALĂ (TOATE NECESITĂ PROBITATE):

c. Activități reglementate: pe lângă calificările adecvate există cerințe suplimentare definite în diverse regulamente (exemplu: contabilitatea, montajul, repararea și controlul aparatelor electrice, producția chimică, optică, serviciile de masaj, consilierea psihologică etc.).

Tipurile de activități enumerate mai sus se numesc activități înregistrate. Solicitantul care îndeplinește cerințele specifice depune documentele relevante la registrul comerțului, care eliberează licență comercială.

d. Concesionări: pentru acestea sunt definite cerințe (inclusiv calificări) prin legi și regulamente. În plus, pe lângă înmatriculare, solicitarea necesită aprobarea din partea unei anume autorități administrative de stat (exemplu: pentru schimbul valutar, Banca Națională). În cazul în care aprobarea este acordată, solicitantul primește, pe lângă licență comercială, așa-numită concesionare. Printre exemplele de concesionări se numără: producția, repararea, vânzarea și utilizarea de arme, furnizarea de servicii de comunicații, servicii de taximetrie etc.

ANTREPRENORIATUL ÎN FORMA SOCIETĂȚILOR COMERCIALE

În cazul în care costurile de începere a afacerii sunt mari, există posibilitatea că mai multe persoane să înființeze o societate comercială.

Tipurile de astfel de societăți sunt reglementate în România prin Legea nr. 31 din 16/11/90 privind societățile comerciale.

Conform acestei legi societățile comerciale se pot constitui în una din următoarele forme: societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, societate în comandită pe acțiuni, societate pe acțiuni, societate cu răspundere limitată. De prezența lege pot beneficia: întreprinderile mici și mijlocii cu capital integral privat, care au maxim 250 de angajați și nu dețin mai mult de 25% din capitalul social.

Cea mai frecventă formă de societate comercială întâlnită este societatea cu răspundere limitată (SRL). Fiecare partener este obligat să facă o depunere de capital de bază, din care vor putea fi plătite datoriile sau alte angajamente financiare în cazul lichidării societății. Acesta este motivul pentru care răspunderea este limitată: societatea este răspunzătoare numai în limita capitalului de bază. Partenerii încheie contractul de parteneriat care menționează, printre altele, suma investită de către fiecare partener și modul în care se va face distribuția profitului comun. O asemenea societate cu răspundere limitată poate fi de asemenea înființată de către un singur partener.

Legea include, sub denumirea de întreprindere, următoarele structuri legale: societățile comerciale, societățile cooperativе, persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent și asociațiile familiale.

1. CONDIȚII PENTRU ÎNCADRAREA ÎN "RANDUL" ÎNȚREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCI

Potrivit dispozițiilor art 3 alin. (1) din Legea nr. 346/2004 cu modificările și completările ulterioare, IMM-urile sunt acele întreprinderi care, în mod obligatoriu, au un număr mediu anual de salariați mai mic de 250 și care îndeplinesc cel puțin una dintre următoarele două condiții: realizează o cifră de afaceri anuală netă de până la 50 milioane euro sau dețin active totale care nu depășesc echivalentul în lei a 43 milioane euro, conform ultimei situații financiare aprobate.

În măsura în care o întreprindere are un număr mediu anual de salariați de cel mult 249, pentru a fi IMM este suficient să se încadreze:

- în plafonul prevăzut pentru **cifra de afaceri anuală netă** (în această situație nemaiașând importanța care este valoarea activelor totale)
- SAU să se încadreze în **plafonul prevăzut pentru activele totale** (în această situație nemaiașând importanța care este valoarea cifrei de afaceri anuale nete).

În măsura în care, însă, întreprinderea are un număr mediu anual de 250 de salariați sau mai mare, indiferent de cifra de afaceri anuală netă și indiferent de valoarea activelor deținute, **NU va putea fi încadrată în categoria IMM-urilor.**

2. CUM STABILIM CATEGORIA: MICROINTREPRINDERE, INTREPRINDERE MICA, MIJLOCIE SAU MARE

IMM-urile se clasifica in microintreprinderi, intreprinderi mici si intreprinderi mijlocii, folosindu-se o logica similara celei utilizate in modul de definire al intreprinderilor mici si mijlocii.

POTRIVIT ACESTEI CLASIFICARI:

- microintreprinderi: acele intreprinderi care au de la 0 pana la 9 salariati (inclusiv) si cel putin unul dintre indicatorii „cifra de afaceri anuala neta”, respectiv „active totale”, este mai mic decat plafonul de 2 milioane de euro (inclusiv) echivalent in lei.
- intreprinderi mici: acele intreprinderi care au intre 10 si 49 de salariati (inclusiv) si cel putin unul dintre indicatorii „cifra de afaceri anuala neta”, respectiv „active totale”, se incadreaza in plafonul de cel mult 10 milioane de euro (inclusiv) echivalent in lei.
- intreprinderi mijlocii: cele care au intre 50 si 249 de salariati (inclusiv) si cel putin unul dintre indicatorii „cifra de afaceri anuala neta”, respectiv „active totale”, se incadreaza in plafonul de cel mult 50 milioane de euro (inclusiv) echivalent in lei pentru cifra de afaceri anuala neta si respectiv in plafonul de cel mult 43 milioane euro (inclusiv) pentru activele totale.

3. O alta reglementare deosebit de importanta se refera la situatia in care, la data intocmirii situatiilor financiare anuale, intreprinderea nu se mai incadreaza in plafoanele stabilite privind numarul mediu de angajati, cifra de afaceri anuala neta si activele totale.

Pentru aceste situatii legea prevede ca:

- societatea respectiva nu isi va pierde calitatea de intreprindere mica, mijlocie sau microintreprindere decat daca depasirea plafoanelor se produce in **doua exercitii financiare consecutive.**

4. CUM SE CALCULEAZA "NUMARUL MEDIU DE SALARIATI"

Numarul mediu anual de salariati corespunde numarului mediu de persoane angajate in intreprindere in cursul anului, determinat pe baza lunara.

Determinarea numarului mediu de salariati dintr-o luna se face prin adunarea efectivelor zilnice de salariati, suma rezultata impartindu-se la numarul zilelor calendaristice din luna respectiva.

In calculul sumei efectivelor zilnice de salariati se includ si zilele de repaus saptamanal sau sarbatoare legala, in acest caz socotindu-se efectivele de salariati din ziua lucratoare precedenta, cu exceptia persoanelor al caror contract individual de munca a incetat in acea zi. Pentru determinarea numarului mediu anual se aduna rezultatele corespunzatoare fiecarei luni si se imparte la 12.

Potrivit legii, la calcularea numarului mediu anual de salariatii **se includ**: salariatii angajati pe durata nedeterminata, salariatii temporari care lucreaza in baza unui contract de punere la dispozitie incheiat intre intreprindere si un agent de munca temporara, pe durata acestui contract, proprietarii--directori, partenerii care desfasoara o activitate permanenta in intreprindere si care beneficiaza de avantaje financiare oferite de intreprindere.

Salariatii cu program de lucru corespunzator unei fractiuni de norma vor fi inclusi in numarul mediu, proportional cu timpul de lucru prevazut in contractul individual de munca cu timp partial.

La calcularea numarului mediu anual de salariatii **nu se vor avea in vedere** salariatii al caror contract individual de munca este suspendat pentru perioada luata in calcul, conform prevederilor legale, si ucenicii si elevii sau studentii care urmeaza o forma de pregatire profesionala pe baza de contract de ucenicie sau de formare profesionala. De asemenea, nu vor fi luati in calcul salariatele/salariatii aflate/aflati in concediu de maternitate sau parental.

5. CE REPREZINTA "CIFRA DE AFACERI ANUALA NETA"

Cifra de afaceri anuala neta reprezinta sumele rezultate din vanzarea de produse si furnizarea de servicii care se inscriu in activitatea curenta a intreprinderii, dupa deducerea reducerilor comerciale si a taxei pe valoarea adaugata, precum si a altor taxe indirecte.

Prin active totale se intelege active imobilizate (imobilizari necorporale, corporale si financiare) plus active circulante (stocuri, productia in curs de executare, creante si alte valori in curs de valorificare) plus cheltuieli in avans.

Datele utilizate pentru calculul numarului mediu anual de salariati, cifra de afaceri neta anuala si activele totale sunt cele raportate in situatiile financiare aferente exercitiului financiar precedent, aprobate de adunarea generala a actionarilor sau asociatilor.

6. DESPRE EXERCITIUL FINANCIAR

Exercitiul financiar reprezinta perioada pentru care trebuie intocmite situatiile financiare anuale si, de regula, coincide cu anul calendaristic.

Durata exercitiului financiar este de 12 luni. Exercitiul financiar al unitatilor nou-infiintate incepe la data infiintarii, potrivit legii.

Legea nr. 346/2004 cu modificarile si completarile ulterioare prevede ca, in cazul unei intreprinderi nou-infiintate, ale carei situatii financiare nu au fost aprobate, in conditiile legii, datele cu privire la numarul mediu anual de salariati, cifra de afaceri anuala neta si activele totale se determina in cursul exercitiului financiar si se declara pe propria raspundere de catre reprezentantul/reprezentantii intreprinderii in cauza.

TIPOLOGIA FORMELOR MEDIULUI ANTREPRENORIAL

Tabloul economiei contemporane prezintă o mare diversitate de întreprinderi și structuri ale acestora, cu dimensiuni, roluri și caracteristici mult diferite, astfel:

- - întreprinderi specifice unor moduri de producție precapitaliste și formule ale viitorului;
- - întreprinderi care nu au salariați, fiind o altă formulă organizatorică și juridică a locului de muncă și întreprinderi cu sute de mii de salariați;
- - întreprinderi care nu au sediu distinct de locuința patronului și întreprinderi care au sedii cu multe nivele în marile metropole;
- - întreprinderi care folosesc tehnologii primitive și cele în care roboții industriali înlocuiesc în mare măsură muncă oamenilor.

CRITERII DE CLASIFICARE A ÎNTREPRINDERILOR:

- După modul de producție se disting:
 - întreprinderi de tip precapitalist (exploatări agricole tradiționale, activitatea meșteșugarilor independenți);
 - întreprinderi de tip capitalist (ex: societatea pe acțiuni);
 - întreprinderi de tip postcapitalist (ex: cooperativele).
- După formă de proprietate se diferențiază:
 - întreprinderile aflate în proprietate privată;
 - întreprinderile proprietate de stat (sau publică);
 - întreprinderile în proprietate de grup cooperatist;
 - întreprinderile cu un regim combinat al proprietății.
- După natură juridică:
 - întreprinderi individuale;
 - societăți comerciale: de persoane și de capitaluri.
- După mărime (estimată după numărul de personal, cifra de afaceri, capitalul social):
 - întreprinderi mici;
 - întreprinderi mijlocii;
 - întreprinderi mari.

CRITERII DE CLASIFICARE A ÎNTEPRINDERILOR:

- e. După gradul de specializare (diversitatea activităților):
- întreprinderi strict specializate (pe un produs sau pe o anumită tehnologie);
 - întreprinderi specializate (câteva produse sau tehnologii înrudite);
 - întreprinderi generale (nespecializate) cu obiect larg de activitate în mai multe ramuri.
- f. După obiectul de activitate (activitățile realizate, după clasificarea uzuală oficială):
- întreprinderi de producție;
 - întreprinderi de comerț;
 - întreprinderi de servicii.
- g. După sectorul economic în care poate fi încadrată întreprinderea:
- întreprinderi din sectorul primar (agricultură, pescuit, exploatare forestieră, industrie extractivă);
 - întreprinderi din sectorul secundar (industrie prelucrătoare);
 - întreprinderi din sectorul terțiar (distribuție, bănci, asigurări, transport, formare profesională, servicii pentru populație).
- h. După natură tehnologiei și seria de fabricație:
- întreprinderi care realizează unicate și serii mici;
 - întreprinderi care produc în serii mari și foarte mari.
- i. După aria de activitate:
- întreprinderi cu arie activitate locală (un oraș sau o zonă din acesta, un sat);
 - întreprinderi cu arie activitate regională (o parte din țară, mai multe județe);
 - întreprinderi cu arie de activitate națională;
 - întreprinderi cu arie de activitate transnațională sau mondială.

DEFINIREA ÎNTEPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII

Definiția europeană pentru întreprinderile mici și mijlocii are la bază trei criterii: numărul mediu de salariați, activele totale și cifra de afaceri

Fig. 1. Criteriile Comisiei Europene pentru definirea întreprinderilor mici și mijlocii

Sursa:

<http://www.mie.ro/euroimm/docs/Ghid%20ANI%20MMC.pdf>

ÎNTEPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII SUNT DEFINITE CA FIIND ACELE ÎNTEPRINDERI CARE ÎNDEPLINESC CUMULATIV URMĂTOARELE CONDIȚII:

- a) au un număr mediu anual de salariați mai mic de 250;
- b) realizează o cifra de afaceri anuală netă de până la 50 milioane euro, echivalent în lei, sau dețin active totale care nu depășesc echivalentul în lei a 43 milioane euro, conform ultimei situații financiare aprobate. Prin active totale se înțelege active imobilizate plus active circulante plus cheltuieli în avans.

FACILITĂȚI ACORDATE IMM-URILOR

La nivel guvernamental, există programe de sprijinire a IMM-urilor, prin:

- a) facilitarea accesului la finanțare a IMM-urilor prin elaborarea și implementarea de instrumente și scheme financiare de tipul:
 - alocații financiare nerambursabile, acordate întreprinzătorilor la înființarea întreprinderilor mici și mijlocii, în vederea completării capitalului necesar pentru inițierea afacerii;
 - ajutoare financiare nerambursabile, acordate IMM-urilor pentru realizarea investițiilor în sectorul producție și servicii;
 - constituirea de fonduri de garantare, fonduri de investiții și capital de risc în sprijinul IMM-urilor;
 - scheme de creditare cu dobândă redusă;
- b) îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare, prin acordarea de sprijin financiar și asistență pentru dezvoltarea sistemelor moderne de finanțare, asigurarea fundamentelor informaționale necesare în vederea elaborării de proiecte viabile de către întreprinzători;
- c) promovarea investițiilor străine la nivelul IMM-urilor;

- d) asigurarea resurselor financiare pentru cofinanțarea și utilizarea eficientă a ajutorului financiar din partea Uniunii Europene și a altor donatori interni și internaționali, amplificarea participării IMM-urilor românești la programe comunitare pe baza principiului transparenței și îmbunătățirea ofertei de servicii pentru IMM-uri în vederea creșterii performanțelor acestora în afaceri;
- e) facilitarea accesului la servicii de informare, instruire, consultanță, consiliere și asistență tehnică pentru potențialii întreprinzători care inițiază o afacere, pentru întreprinderile nou-înființate și pentru IMM-urile existente, potrivit nevoilor acestora;
- f) îmbunătățirea accesului IMM-urilor la informații despre piață și servicii de marketing, financiare și informatice;
- g) elaborarea și publicarea de studii, anchete statistice, materiale informative și alte lucrări necesare desfășurării activității IMM-urilor;

- h) facilitarea promovării produselor și serviciilor IMM-urilor pe piață internă și externă, inclusiv prin ajutoare financiare pentru efectuarea de studii de piață, realizarea de materiale informative, de reclamă și publicitate, participarea la târguri, expoziții și la alte asemenea tipuri de manifestări, în țară sau în străinătate;
- i) sprijinirea și stimularea activității de cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic;
- j) stimularea accesului IMM-urilor la comerțul electronic, prin sprijinirea acestora în consolidarea capacității lor tehnologice informaționale, în scopul promovării afacerilor prin intermediul mijloacelor electronice;
- k) sprijinirea IMM-urilor pentru îmbunătățirea calității produselor și serviciilor și pentru introducerea sistemelor de standardizare și certificare a calității conform normelor Uniunii Europene;
- l) alte obiective și măsuri cuprinse în programele aprobate de Guvern.